

EL LLENGUATGE

Estiguen quiet

En alguns casos el verb *estar* pot usar-se, facultativament, com a verb pronominal: *Ja fa temps que està a Figueres* o *&Ja fa temps que s'està a Figueres*. Però quan el verb *estar* duu un complement predicatiu representat per certs adjectius, com és ara *dret* o *quiet*, o participis com *ajagut*, *assegut* o *amagat*, potser més que no pas d'un ús facultatiu caldria parlar d'un ús vacil·lant. El fet és que construccions com *No t'estiguis dret* o *No s'està mai quiet* són ben usuals, però tant el Diccionari Fabra com la Gran Enciclopèdia Catalana indiquen només, en aquest cas, l'ús del verb *estar* sense el reforç de la partícula pronominal. Concretament, amb l'adjectiu *quiet* com a complement, el Diccionari Fabra dona l'exemple *Estiguen quiet!* (a l'article «quiet») i la Gran Enciclopèdia *No li puc cordar la camisa perquè no està quiet* (a l'article «estar»).

En la redacció dels diàlegs d'una historieta il·lustrada, és natural que hom maldi per acordar el llenguatge correcte (que ha d'ésser una qüestió de principis) i el llenguatge planer, viu i directe, que resulti versemblant i creïble en boca (en aquest cas, d'una manera gràfica) dels personatges que representa que l'utilitzen. No sempre s'aconsegueix sense esforç i sovint cal fer ús de tots els recursos del llenguatge, sortosament abundants i diversos. Per tot plegat, és ben sorprenent de llegir en una d'aquestes historietes (que designem també amb l'anglicisme *còmic*) la frase *Estigues-te quiet!*, en boca d'un personatge que n'amenaça un altre amb una pistola. Vet aquí un bon exemple d'aquestes solucions precipitades que fan dir que el català correcte és artificiós.

Encara que admetéssim que tant correcte és de dir *Estar quiet* com *Estar-se quiet*, en una frase d'imperatiu com la que comentem calia haver recorregut a l'ús de *estar* desproveït de reforç pronominal, és a dir, *Estigues quiet!*, frase indubtablement correcta i, alhora, natural i creïble, que no trobaríem estranya proferida per un individu en qui no imaginem preocupació per la propietat gramatical del llenguatge que utilitza.

Notem, a més, l'ús de *estar* —probablement com a reducció de *estar quiet*— significant «cessar de fer alguna cosa», especialment en frases d'imperatiu: *Al braç li clava un pessic. Ella fa rient: —Estigues.* (Guerau de Liost, «Del nostre Don Panxo Rodríguez»).

Albert Jané